

Оскарження підозри у кримінальному провадженні

Адвокатське об'єднання
«Мокін та Діяментович»
адвокат, к.ю.н.
Ігор Мокін
адвокат Дмитро Діяментович

Епіграф

Підозра – це коли людині оголошено документ підозру, звинувачення. Ще раз наголошую, підозра – це документ юридичний. Підозра це не є документ, який називається оголошення підозри. В цьому випадку це є те, що встановлено слідчим на момент подачі цього документу і не більше. Це не є юридична підозра будь-кого. Я прошу не плутати ці поняття.

Роман Труба, колишній очільник ДБР.

Що таке підозра

Підозра – це процесуальне рішення прокурора, слідчого (за погодженням із прокурором), яке ґрунтується на зібраних доказах під час досудового розслідування та в якому формується припущення про причетність конкретної особи до вчинення кримінального правопорушення з повідомленням про це такій особі та із роз'ясненням її прав та обов'язків.

Обставини обґрунтованості підозри

- 1) вручення письмового повідомлення про підозру з обов'язковим посиланням на докази вчинення особою кримінального правопорушення;
- 2) наявність в матеріалах кримінального провадження доказів, що підтверджують учинення особою кримінального правопорушення;
- 3) доведення перед судом вагомості й достатності наявних доказів про вчинення особою кримінального правопорушення;
- 4) оцінювання судом доказів учинення особою кримінального правопорушення.

Підозра має містити:

- 1) дані щодо особи, яка здійснює повідомлення (прізвище та посада слідчого, прокурора);
- 2) анкетні відомості особи, яка повідомляється (прізвище, ім'я та по батькові, дата та місце народження, місце проживання, громадянство);
- 3) номер кримінального провадження, у межах якого здійснюється повідомлення;
- 4) зміст підозри;
- 5) кваліфікація кримінального правопорушення;
- 6) стислий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення;
- 7) права підозрюваного;
- 8) підпис слідчого/прокурора, який здійснив повідомлення (ст. 277 КПК)

Порядок повідомлення про підозру

Повідомлення про підозру має бути вручено в день його складання слідчим або прокурором, а у разі неможливості – у спосіб, передбачений КПК для вручення повідомлень. Для затриманої особи таке повідомлення вручається не пізніше 24 годин з моменту затримання. Відомості щодо повідомлення про підозру невідкладно вносяться слідчим, прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань

Закон № 2147-VIII від 03.10.2017

16.03.2018 року прийнято закон № 2147-VIII від 03.10.2017, яким внесено зміни у Кримінальний процесуальний кодекс України, а саме доповнено п.10 ч.1 ст. 303, щодо оскарження повідомлення про підозру.

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України на досудовому провадженні може бути оскаржено повідомлення слідчого, прокурора про підозру після спливу:

- одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку
- двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину, але не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду з обвинувальним актом - підозрюваним, його захисником чи законним представником.

Вимоги до скарги на повідомлення про підозру

- 1) найменування суду першої інстанції, слідчому судді якого подається
- 2) номер кримінального провадження;
- 3) правова кваліфікація кримінального правопорушення (злочину);
- 4) прізвище, ім'я та по батькові (найменування), місце проживання (перебування) особи, яка її подає, номер її засобу зв'язку, адресу електронної пошти (за наявності);
- 5) зміст підозри;
- 6) підстави щодо скасування повідомлення про підозру;
- 7) уповноважений суб'єкт, яким здійснювалось повідомлення;
- 8) перелік матеріалів, що додаються.

Додатки до скарги

- 1) копія витягу з ЄРДР із внесенням даних щодо підозрюваної особи в реєстр;
- 2) копія повідомлення про підозру;
- 3) копії документів, які підтверджують доводи щодо оскарження повідомлення про підозру;
- 4) копії документів, які підтверджують повноваження особи, яка подає скаргу

Умови оскарження повідомлення про підозру

- воно здійснене в кримінальному провадженні, зареєстрованому в ЄРДР після 16.03.2018;
- сплинув один місяця з дня повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку або 2 місяці, якщо йдеться про підозру в скоєнні злочину, але не пізніше закриття прокурором провадження або звернення до суду з обвинувальним актом.

У разі недотримання цих умов слідчий суддя на підставі ч.4 ст.304 КПК повинен відмовити у відкритті провадження.

Підстави скасування повідомлення про підозру

1. Неналежний суб'єкт складення та вручення повідомлення про підозру;
2. Порушення процесуального порядку вручення повідомлення про підозру;
3. Необґрунтованість підозри;

Підстави для відмови

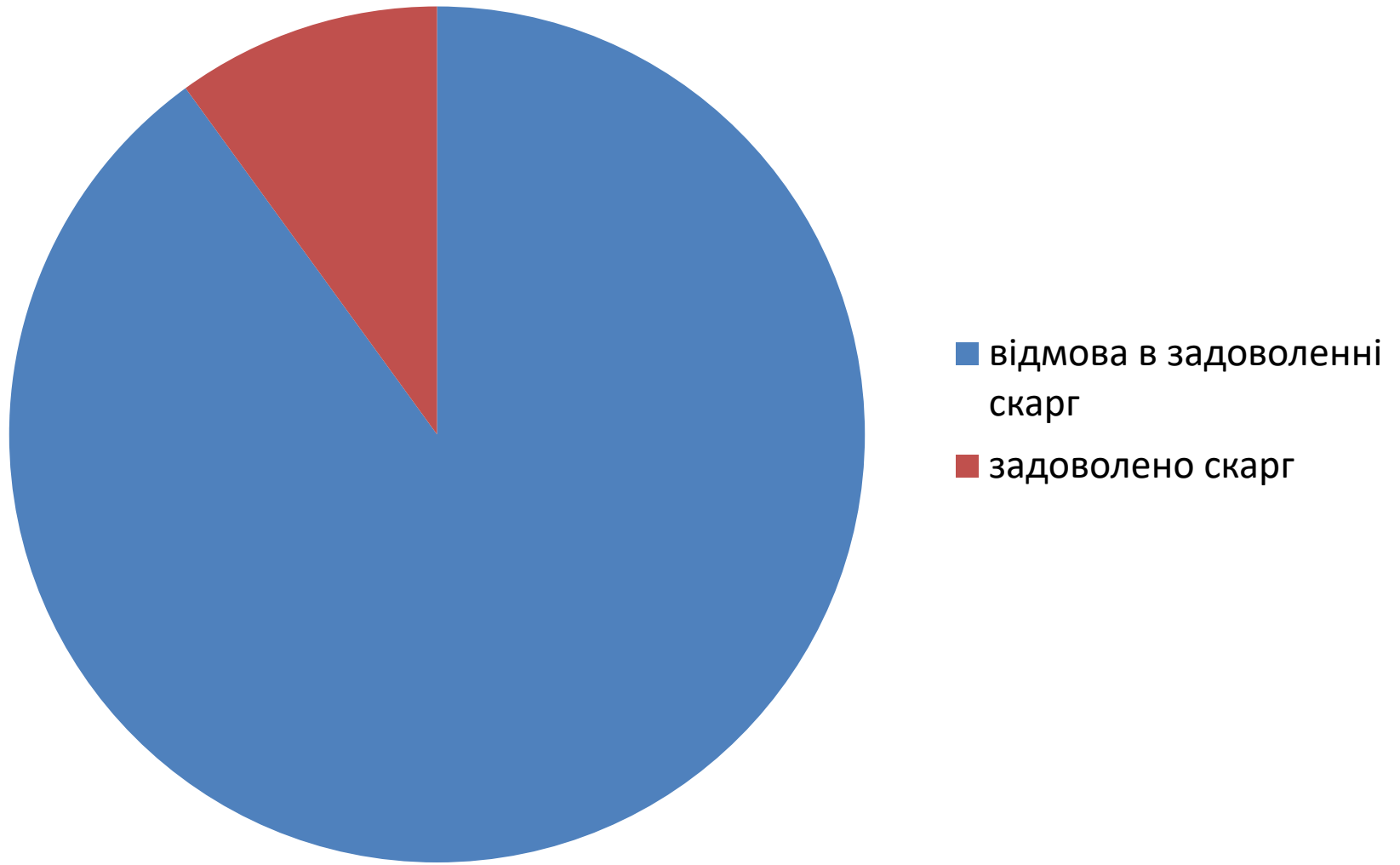
1. У зв'язку з порушенням дотримання строків оскарження повідомлення про підозру;
2. Безпосередньо обґрунтованості самої скарги (одна із розповсюджених підстав);
3. На момент розгляду скарги досудове розслідування вже завершене та обвинувальний акт переданий до суду;
4. Неправильне формулювання вимог у скарзі;

Виконання ухвали суду про скасування повідомлення про підозру

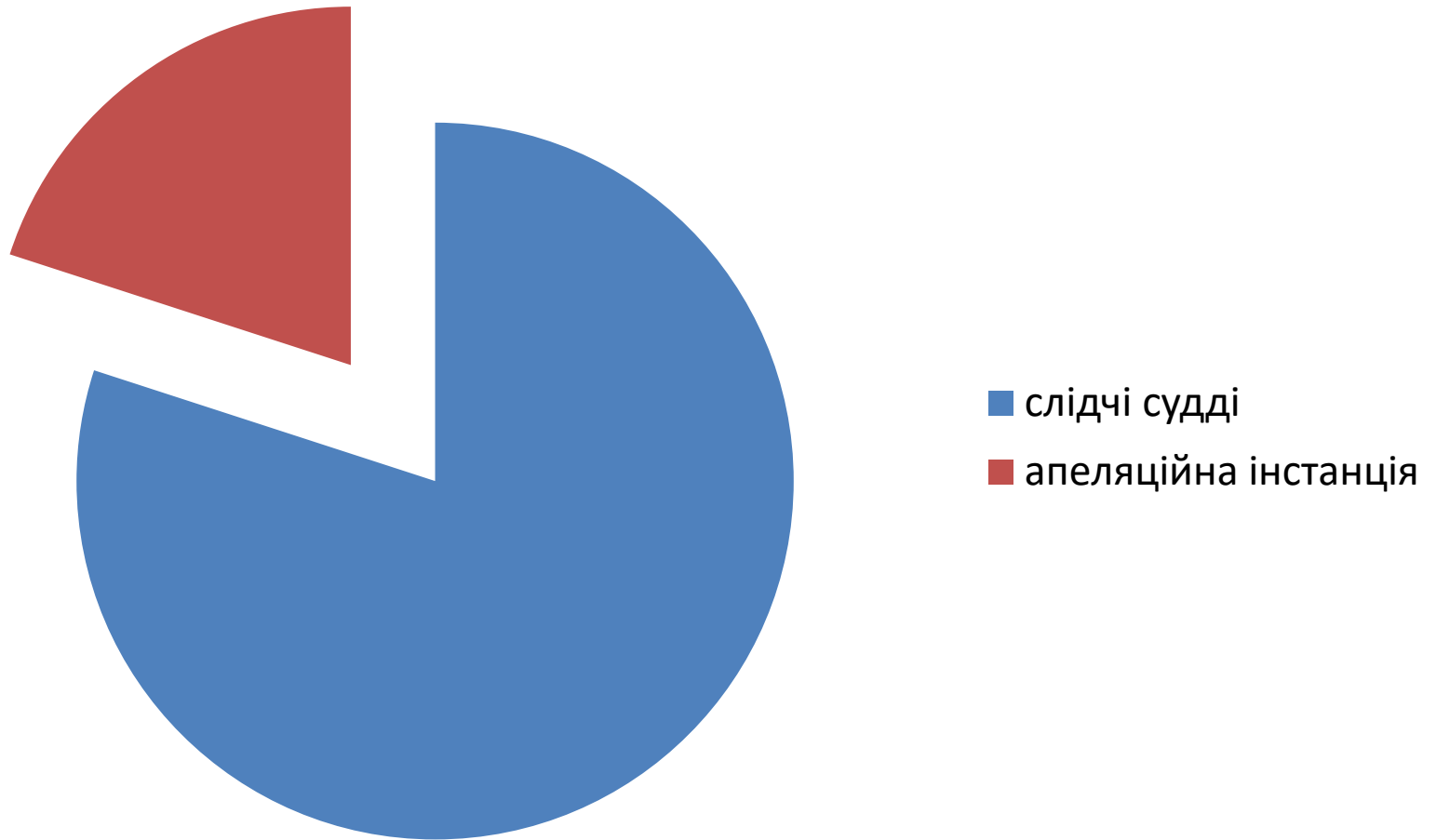
П. 5.2. Наказу Генерального прокурора України № 69 від 17 серпня 2012 р. «Про Єдиний реєстр досудових розслідувань» передбачає, що особа, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення та стосовно якої прийнято рішення, передбачено п. п. 1–4, 6, 9-1 частини першої ст. 284 КПК України, п. 1-1 частини другої ст. 307 КПК України, виключається із загальної кількості облікованих осіб у кримінальному провадженні.

Скасування ухвалою слідчого судді повідомлення про підозру не позбавляє слідчого/прокурора можливості усунути недоліки, на які посилається суд та фактично вручити таке повідомлення повторно.

Результати розгляду скарг



Хто задовольняє



«Бонуси» від скасування підозри

- можливість скасувати запобіжний захід, в тому числі скасувати тримання під вартою, домашній арешт, повернути грошову заставу
- припинити заходи забезпечення кримінального провадження, якими можуть бути арешт майна, відсторонення від посади
- можливість отримання відшкодування з державного бюджету та у перспективі домогтися позитивного рішення за скаргами у ЄСПЛ
- скасування підозри зміцнює позицію захисту під час розгляду кримінального провадження по суті
- можливість вплинути на внутрішнє переконання суду, породити сумніви, бо якщо підозра була необґрунтованою під час досудового розслідування, то чи в рамках чинного законодавства проводилося усе досудове розслідування

Позитивна судова практика

Ухвала № 705/5916/19

Ухвала № 752/9795/19

Ухвала № 554/6660/19

Ухвала № 404/8582/18

Ухвала № 937/767/20

Ухвала № 490/12225/16

Ухвала № 712/1804/20

Ухвала № 334/7498/19

Ухвала №759/4471/19,

Ухвала №404/8582/18,

Ухвала №263/11808/18,

Ухвала №761/46948/19